T016 BD VII 209-Q3 Bách Dụ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH BAÙCH DUÏ

QUYEÅN 3

42. Con laïc ñaø cuûa nhaø buoân bò cheát.

43. Maøi ñaù.

44. Muoán aên nöûa caùi baùnh.

45. Ñaày tôù giöõ cöûa.

46. Troäm traâu.

47. Ngöôøi ngheøo giaû tieáng chim uyeân öông.

48. Choù röøng bò nhaùnh caây ñaäp.

49. Hai ñöùa beù tranh nhau sôïi loâng.

50. Thaày thuoác trò taät guø löng.

51. Naêm ngöôøi mua nöõ tyø cuøng sai vieäc.

52. Kyõ nöõ ca haùt.

53. Thaày nhöùc moûi ñoâi chaân giao cho hai hoïc troø chaêm soùc.

54. Ñaàu vaø ñuoâi raén tranh nhau ñi tröôùc.

55. Muoán caïo raâu cho vua.

56. Buoäc traû caùi khoâng coù.

57. Ñaïp moàm tröôûng giaû.

58. Hai ngöôøi con phaân chia gia taøi.

59. Xem thôï laøm ñoà goám.

60. Thaáy boùng vaøng trong nöôùc.

61. Ñeä töû Phaïm thieân taïo hình ngöôøi.

62. Ngöôøi beänh aên thòt gaø con.

63. Dieãn vieân baän ñoà dieãn La-saùt khieán moïi ngöôøi kinh haõi.

64. Moïi ngöôøi ñoàn coù aùc quyû trong ngoâi nhaø coå.

65. Naêm traêm vieân thuoác boå.

M

42- CON LAÏC ÑAØ CUÛA NHAØ BUOÂN BÒ CHEÁT Coù moät khaùch thöông ñi buoân ôû phöông xa. Giöõa ñöôøng, laïc ñaø boãng laên ra cheát. Treân löng laïc ñaø coù raát nhieàu haøng hoùa töø loaïi haøng traân phaåm quyù giaù, cho ñeán caùc loaïi haøng nheï nhö tô luïa vaø caùc vaät lænh kænh khaùc. Sau khi laïc ñaø cheát, vò khaùch thöông loät da ñeå laïi roài söûa soaïn ñi tröôùc. OÂng daën hai ngöôøi hoïc troø: –Caùc con haõy chaêm nom boä da laïc ñaø, chôù ñeå bò aåm öôùt. Sau ñoù, trôøi ñoå möa. Hai ngöôøi ñeä töû ngu ngoác ñem heát haøng tô luïa quyù phuû leân taám da laïc ñaø. Caùc haøng hoùa traân phaåm thöông haïng ñeàu bò hö muïc. Giaù trò cuûa taám da laïc ñaø vaø haøng hoùa quyù giaù quaù cheânh leäch nhöng vì ngu ngoác neân hoï môùi ñem ñoà tô luïa che cho taám da. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Giôùi luaät

cuõng nhö haøng tô luïa, traân phaåm, taám da laïc ñaø duï cho tieàn taøi vaät chaát, trôøi möa aåm öôùt ví nhö söï buoâng lung, giaûi ñaõi phaù hoaïi caùc haïnh laønh. Nghieâm trì giôùi luaät laø chaùnh nhaân toái thöôïng cuûa Phaät phaùp. Nhöng moät soá ngöôøi khoâng chòu nghieâm trì caám giôùi chæ bieát ñem tieàn baïc xaây döïng chuøa, thaùp, cuùng döôøng chö Taêng, boû goác theo ngoïn khoâng mong caàu giaûi thoaùt neân phaûi troâi daït boàng beành trong naêm ñöôøng khoâng töï thaân giaûi thoaùt ñöôïc. Do vaäy, ngöôøi tu haønh caàn phaûi noã löïc tinh caàn nghieâm trì giôùi luaät.

M 43- MAØI ÑAÙ Coù moät ngöôøi ñem heát coâng söùc chuyeân taâm maøi moät vieân ñaù lôùn. Ngaøy thaùng daàn troâi, ngöôøi aáy ñaõ maøi thaønh moät con traâu ñaù nhoû ñeå chôi. Anh ta ñaõ duøng quaù nhieàu coâng söùc cho moät muïc ñích quaù ñoãi taàm thöôøng. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Ngöôøi maøi ñaù ví nhö söï tinh caàn khoå hoïc; laøm thaønh con traâu ñaù nhoû duï cho choán danh lôïi phoàn hoa, thò phi phaûi traùi. Ñaõ laø ngöôøi hoïc ñaïo, suy tö nghieân cöùu kinh ñieån, baùc hoïc ña vaên leõ ra phaûi laáy muïc ñích caàu ñaïo quaû cao sieâu, côù sao chæ mong caàu danh lôïi, coáng cao ngaõ maïn chæ laøm taêng theâm toäi loãi maø thoâi.

M 44- MUOÁN AÊN NÖÛA CAÙI BAÙNH Coù ngöôøi ñoùi buïng neân mua baûy caùi baùnh raùn ñeå aên. AÊn ñöôïc saùu caùi röôõi thì quaù no, anh ta sinh ra hoái haän, böïc boäi, duøng tay töï ñaùnh mình, thoát leân: –Ta nay aên nöûa caùi baùnh naøy thì no, saùu caùi baùnh naõy giôø chaéc ñaõ tieâu heát. Bieát vaäy phaûi chi ta chæ aên nöûa caùi baùnh naøy cuõng ñuû no, caàn gì aên saùu caùi baùnh tröôùc nöõa chöù. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. Töø xöa ñeán nay, luoân truù trong caûnh baát laïc nhöng laïi si meâ töôûng laø soáng trong caûnh an vui. Cuõng nhö chaøng ngoác treân cöù ngôõ raèng no laø vì aên nöûa caùi baùnh. Theá gian ngu muoäi quan nieäm giaøu sang laø vui. Theá nhöng nhöõng keû giaøu coù treân ñöôøng laäp nghieäp ñaõ raát cöïc khoå, thaønh töïu roài phaûi nhoïc loøng giöõ gìn, baûo quaûn cuõng raát khoå, ñeán khi taøi saûn tieâu taùn sinh nhieàu öu saàu cuõng khoå. Trong caû ba giai ñoaïn ñeàu khoâng coù gì laø an laïc. Cuõng theá, ngöôøi ñôøi xem vieäc aên maëc laø sung söôùng, soáng trong khoå ñau, cay ñaéng, cöù ngôõ laø vui söôùng. Do vaäy, chö Phaät daïy: Ba

coõi khoâng yeân ñeàu chöùa ñaày noãi khoå nguùt ngaøn. Phaøm phu meâ laàm, loaïn töôûng laø hyû laïc.

M 45- ÑAÀY TÔÙ GIÖÕ CÖÛA Coù ngöôøi döï ñònh ñi xa, goïi ngöôøi ñaày tôù ñeán baûo: –Ngöôi phaûi caån thaän xem chöøng cöûa neûo vaø xem laïi daây buoäc con löøa coù chaéc khoâng. Sau khi ngöôøi chuû rôøi khoûi nhaø, nhaø laùng gieàng coù tieáng ñaøn ca xöôùng haùt, ngöôøi ñaày tôù muoán sang nghe nhöng khoâng yeân taâm neân y laáy daây buoäc caùnh cöûa ñaët treân löng löøa roài daét löøa ñeán ñoù nghe nhaïc. Ngöôøi ñaày tôù vöøa ñi khoûi, bao nhieâu taøi saûn trong nhaø ñeàu bò keû troäm khieâng ñi heát. Chuû nhaø trôû veà thaáy theá hoûi gaõ: –Tieàn baïc, taøi saûn trong nhaø ñaâu maát caû roài? Gaõ ta lieàn ñaùp: –Hoài naõy, oâng chuû baûo con phaûi giöõ caùnh cöûa, con löøa vaø daây buoäc löøa. Ngoaøi ba moùn ñoù ra,

nhöõng thöù coøn laïi con ñaâu coù bieát. Ngöôøi chuû maéng: –Ta baûo ngöôi canh giöõ cöûa neûo chính laø vì tieàn baïc, taøi saûn. Nay tieàn baïc, ñoà vaät ñaõ maát caû thì caùc caùnh cöûa kia coøn duøng vaøo vieäc gì nöõa. Nhöõng keû daïi khôø ñang chìm ñaém trong voøng sinh töû cuõng gioáng nhö gaõ ñaày tôù tham aùi. Ñöùc Phaät töøng daïy caùc ñeä töû phaûi luoân nghieâm trì tònh giôùi nhö canh giöõ cöûa chính, khoâng vöôùng maéc saùu traàn, phoøng hoä con löøa voâ minh, xem chöøng daây tham aùi. Theá nhöng, caùc Tyø-kheo khoâng phuïng trì lôøi Phaät daïy, tham caàu lôïi döôõng, giaû hình töôùng nghieâm trang, thanh tònh; an toïa nôi tòch tónh maø moïi suy tö thaû troâi theo tham ñaém naêm duïc; bò saéc, thanh, höông, vò laøm naõo loaïn; bò löôùi voâ minh, daây tham aùi raøng buoäc moïi suy tö chaùnh nieäm tænh giaùc khieán bao nhieâu thaùnh taøi ñeàu maát heát.

M 46- TROÄM TRAÂU Coù moät nhoùm ngöôøi cuøng laøng troäm moät con traâu ñeå aên thòt. Ngöôøi chuû maát traâu tìm kieám khaép nôi, cuoái cuøng ñeán ngoâi laøng aáy. Anh ta môøi boïn ngöôøi kia ñeán ñeå caät vaán, doø tìm tung tích. Anh ta hoûi boïn chuùng: –Caùc ngöôi ôû taïi laøng naøy phaûi khoâng? Anh chaøng troäm traâu traû lôøi: –Chuùng toâi quaû thaät khoâng phaûi ôû taïi laøng naøy. Ngöôøi chuû traâu laïi hoûi: –Trong laøng cuûa ngöôøi coù moät caùi ao. Coù phaûi caùc ngöôi gieát traâu aên thòt beân caïnh bôø ao ñoù phaûi khoâng? Teân troäm ñaùp: –Laøng toâi chaúng coù caùi ao naøo caû. Anh chaøng maát traâu hoûi tieáp: –Beân caïnh ao coù moät caùi caây?

Gaõ ta choáng cheá: –Ñaâu coù caùi caây naøo. Ngöôøi tìm traâu gaëng hoûi: –Coù phaûi khi troäm traâu ngöôi ñang ôû phía Ñoâng cuûa laøng naøy khoâng? Y lieàn caõi: –Laøm gì coù phía Ñoâng. Ngöôøi chuû maát traâu hoûi tieáp: –Theá coù phaûi caùc ngöôi aên troäm traâu luùc chính ngoï khoâng? Teân troäm lieàn ñaùp: –Laøm gì coù chính ngoï. Ngöôøi chuû traâu caên vaën ngay: –Naõy giôø caùc ngöôi baûo khoâng ôû trong laøng cho ñeán khoâng coù caây thì cuõng taïm ñöôïc nhöng cuõng chaúng leõ trong trôøi ñaát naøy laïi khoâng coù phöông Ñoâng, khoâng coù thôøi gian sao? Do vaäy maø bieát boïn ngöôi noùi doái, khoâng theå naøo tin ñöôïc. Chính caùc ngöôi ñaõ troäm traâu cuûa ta ñeå aên thòt phaûi khoâng? Boïn troäm ñeàu thuù nhaän: –Vaâng, chính chuùng toâi ñaõ troäm traâu aên thòt. Ngöôøi phaù giôùi cuõng nhö theá. Che giaáu toäi loãi khoâng chòu phaùt loä saùm hoái, sau khi cheát phaûi ñoïa ñòa nguïc. Ñeán khi chö Thieân vaø chö vò Thieân thaàn duøng Thieân nhaõn xem xeùt thì daãu muoán che giaáu thì khoâng theå ñöôïc ví nhö boïn troäm traâu kia khoâng theå choái caõi ñöôïc.

M

47- NGÖÔØI NGHEØO GIAÛ TIEÁNG CHIM UYEÂN ÖÔNG Thuôû xöa taïi moät nöôùc ngoaøi, ñeán ngaøy khaùnh tieát, taát caû phuï nöõ ñeàu trang ñieåm baèng loaïi hoa Öu-baùt-la. Trong nöôùc ñoù, coù moät ngöôøi raát ngheøo. Ñeán ngaøy aáy, ngöôøi vôï noùi vôùi choàng: –Anh quaù ngheøo khoâng theå mua hoa Öu-baùt-la. Nay anh phaûi tìm caùch kieám veà cho toâi thì toâi môùi coøn laøm vôï anh. Neáu khoâng toâi seõ xin ly dò. Töø thuôû nhoû, ngöôøi choàng coù taøi kheùo giaû tieáng chim uyeân

öông neân anh ta lieàn leûn vaøo ao vua giaû tieáng chim uyeân öông ñeå thöøa cô troäm boâng Öu-baùt-la. Luùc ñoù, ngöôøi giöõ ao phaùt hieän ñöôïc, quaùt lôùn: –Ai ôû trong ao ñoù? Ngöôøi ngheøo kia buoät mieäng traû lôøi: –Toâi laø chim uyeân öông. Ngöôøi giöõ ao lieàn baét anh ta giaûi ñeán choã vua. Treân ñöôøng ñi, anh ta cöù giaû tieáng chim uyeân öông keâu maõi. Ngöôøi giöõ ao nghe theá noùi: –Hoài naõy ngöôi khoâng giaû keâu, nay laïi giaû keâu maõi. Sao voâ ích theá? Ngöôøi ngu treân ñôøi cuõng theá. Troïn ñôøi laøm moïi ñieàu taøn baïo, gaây taïo nghieäp aùc, khoâng höôùng taâm tu taäp thieän haïnh. Ñeán khi saép maïng chung laïi noùi: "Toâi nay muoán tu taäp caùc ñieàu thieän" thì quyû toát ñaõ daét ñi trình dieän Dieâm-la vöông. Daãu muoán tu thieän cuõng khoâng theå ñöôïc nöõa cuõng gioáng nhö ngöôøi ngu kia treân ñöôøng aùp giaûi ñeán choã vua laïi cöù giaû tieáng chim uyeân öông vaäy.

M 48- CHOÙ RÖØNG BÒ NHAÙNH CAÂY ÑAÄP Coù moät con choù röøng naèm döôùi goác caây. Gioù thoåi qua khieán moät nhaùnh caây gaõy rôi xuoáng ñaäp leân löng noù. Chuù choù lieàn boû choã ñoù chaïy ñeán khoaûnh ñaát troáng naèm tieáp, maét nhaém nghieàn khoâng muoán nhìn laïi goác caây kia. Ñeán chieàu chuù ta vaãn khoâng chòu rôøi nôi aáy. Moät luùc sau, môû maét ra thaáy gioù thoåi laøm caùc nhaùnh treân taøng caây to rung ñoäng leân xuoáng lieân hoài lieàn töï nhuû: "Caây goïi ta trôû veà choã cuõ." Moät soá ñeä töû daïi khôø cuûa Ñöùc Phaät cuõng nhö theá. Ñaõ xuaát gia ñöôïc gaàn guõi baäc Toân sö tröôûng thöôïng, bò thaày raày la ñoâi chuùt laïi rôøi boû ra ñi. Veà sau gaàn guõi vôùi baïn beø ngu aùc, phieàn naõo noãi leân laøm loaïn ñoäng taâm trí laïi muoán trôû veà vôùi thaày. Ñi ñi laïi laïi nhö theá thaät laø ngu muoäi.

M 49- HAI ÑÖÙA BEÙ TRANH NHAU SÔÏI LOÂNG Thuôû xöa coù hai ñöùa beù ñeán bôø soâng chôi, vôùt ñöôïc moät sôïi loâng treân maët nöôùc. Ñöùa beù thöù nhaát noùi laø sôïi raâu cuûa Tieân, ñöùa thöù hai laïi baûo laø loâng gaáu. Luùc baáy giôø, coù moät vò Tieân ñang ôû caïnh bôø soâng. Hai ñöùa treû vaãn tranh luaän khoâng ngôùt neân cuoái cuøng phaûi nhôø vò Tieân phaân xöû. Vò Tieân thoø tay laáy ra moät naém gaïo vaø hoät göøng, boû vaøo mieäng nhai ngaáu nghieán moät hoài roài nhaû ra treân baøn tay, baûo chuùng: –Vaät trong tay ta thaät gioáng nhö phaân chim Khoång töôùc. Roài vò Tieân khoâng giaûi ñaùp gì nöõa ñoái vôùi caâu hoûi cuûa hai ñöùa treû. Moïi ngöôøi ñeàu

bieát chuyeän treân. Nhöõng keû ngu si treân ñôøi cuõng nhö theá. Coù ngöôøi khi giaûng giaùo lyù cöù öa lyù luaän suoâng, vieãn voâng, mô hoà, coøn yù chính laïi khoâng chòu giaûng roõ cuõng nhö vò Tieân kia khoâng traû lôøi ñuùng nghi vaán cuûa hai ñöùa treû neân bò moïi ngöôøi cöôøi cheâ. Thuyeát giaûng moät caùch mô hoà, khoâng caên cöù cuõng laïi nhö theá. M 50- THAÀY THUOÁC TRÒ TAÄT GUØ LÖNG Coù moät ngöôøi baåm sinh bò taät guø löng. Anh ta lieàn môøi moät thaày thuoác ñeán trò taät guø. Ngöôøi thaày thuoác laáy söõa boø thoa treân löng, ñaët thaân mình anh ta vaøo giöõa hai taám vaùn roài cöù ra söùc eùp chaët laïi maø khoâng bieát ñoâi maét cuûa ngöôøi beänh ñaõ loøi caû ra ngoaøi. Ngöôøi ngu treân

ñôøi cuõng theá. Coù ngöôøi vì muoán tu phöôùc boá thí neân coá coâng kieám tieàn baèng caùch mua reû baùn ñaét, tranh ñoaït, giaønh giaâït; laøm moïi ñieàu phi phaùp. Tuy nhieân lôïi baát caäp haïi, trong töông lai phaûi ñoïa ñòa nguïc cuõng nhö ñoâi maét cuûa ngöôøi guø treân bò loøi caû ra ngoaøi vaäy.

M 51- NAÊM NGÖÔØI MUA NÖÕ TYØ CUØNG SAI VIEÄC Coù naêm ngöôøi huøn tieàn mua moät coâ tôù gaùi. Ngöôøi thöù nhaát trong boïn sai coâ tôù gaùi: –Con giaët cho ta boä quaàn aùo. Ngay khi ñoù, coù moät ngöôøi nöõa cuõng sai coâ beù giaët aùo cho anh ta. Coâ tôù gaùi lieàn thöa: –Chuùt nöõa con seõ giaët. Baây giôø con phaûi giaët boä quaàn aùo naøy cho oâng chuû kia. Ngöôøi kia noåi giaän noùi: –Ta cuøng haén boû tieàn ra mua ngöôi. Taïi sao ngöôi chæ giaët rieâng cho haén. Noùi xong, y lieàn ñaùnh coâ beù möôøi roi. Caû boán ngöôøi kia cuõng theá. Roát cuïc caû naêm ngöôøi, moãi ngöôøi ñeàu ñaùnh coâ ta möôøi roi. Naêm aám cuõng theá. Thaân naøy voán do caùc nhaân duyeân phieàn naõo hoäi hôïp thaønh. Vì theá chuùng sinh mang thaân naêm aám naøy phaûi maõi maõi chòu sinh, giaø, beänh, cheát vaø voâ soá beänh ñau aùp böùc, haønh haï.

M 52- KYÕ NÖÕ CA HAÙT Coù moät ngöôøi kyõ nöõ ra söùc muùa haùt cho vua thöôûng thöùc. Nhaø vua höùa thöôûng moät ngaøn ñoàng. Sau khi vua xem xong, coâ ta theo vua xin tieàn thöôûng nhöng nhaø vua ñaõ khoâng cho coøn baûo coâ ta: –Ngöôi muùa haùt cho traãm thöôûng thöùc chaúng qua laø moät troø vui tieâu khieån cho traãm. Traãm höùa thöôûng tieàn cuõng chæ laø moät troø vui cho ngöôi vaäy thoâi. Quaû baùo trong ñôøi cuõng theá. Ñöôïc taùi sinh laøm ngöôøi hay ôû thieân giôùi, höôûng ñoâi chuùt vui veû, khoaùi laïc ñeàu laø khoâng thaät. Khi voâ thöôøng keùo ñeán thì moïi thöù ñeàu tieâu hoaïi, khoâng bao giôø beàn laâu maõi maõi cuõng nhö troø vui hö voïng kia vaäy.

M

53- THAÀY NHÖÙC MOÛI ÑOÂI CHAÂN GIAO CHO HOÏC TROØ CHAÊM SOÙC Moät vò thaày coù hai ngöôøi ñeä töû. Hai chaân vò thaày nhöùc moûi neân giao cho hai ngöôøi ñeä töû moãi ngöôøi moät chaân ñeå xoa boùp. Hai ngöôøi ñeä töû naøy ngaøy thöôøng raát gheùt nhau. Moät hoâm, ngöôøi ñeä töû kia ñi vaéng, ngöôøi ñeä töû coøn laïi lieàn laáy ñaù ñaäp gaõy caùi chaân maø ngöôøi ñeä töû kia chaêm soùc. Ngöôøi kia trôû veà thaáy theá noåi giaän toùm ngay caùi chaân maø ngöôøi ñeä töû naøy thöôøng xoa boùp ñaäp gaõy ñi. Ngöôøi hoïc Phaät phaùp cuõng nhö theá. Ngöôøi hoïc theo giaùo lyù Phöông ñaúng (Ñaïi thöøa) baøi baùc nhöõng ngöôøi hoïc theo giaùo lyù Tieåu thöøa. Ngöôøi hoïc theo giaùo lyù Tieåu thöøa cuõng khinh cheâ ngöôøi hoïc theo giaùo lyù Phöông ñaúng. Chính vì theá, kinh ñieån Thaùnh phaùp toái thöôïng cuûa caû hai toân ñeàu bò toån haïi.

M 54- ÑAÀU VAØ ÑUOÂI RAÉN TRANH NHAU ÑI TRÖÔÙC Coù con raén, ñuoâi vaø ñaàu tranh nhau. Ñuoâi raén baûo ñaàu raén: –Phaûi ñeå ta ñi tröôùc. Ñaàu raén baûo vôùi ñuoâi raén: –Töø tröôùc ñeán nay ta luoân ñi tröôùc. Sao hoâm nay ngöôi ñoøi ñi ngöôïc vaäy? Noùi xong, ñaàu raén lieàn chuyeån mình boø ñi tröôùc. Ñuoâi raén

lieàn quaán ngay laáy thaân caây, ñaàu raén khoâng caùch naøo tieán leân ñöôïc neân phaûi nhöôøng cho ñuoâi raén ñi tröôùc. Nhöng ngay laäp töùc toaøn thaân raén rôi xuoáng haàm löûa, bò thieâu chaùy maø cheát. Ñaïo thaày troø cuõng nhö theá. Coù moät soá ñeä töû cheâ thaày ñaõ giaø caû suy yeáu maø maõi giöõ vai troø laõnh ñaïo. Ta nay tuoåi treû thanh xuaân, lyù ra phaûi giöõ vai troø laõnh ñaïo aáy. Tuy nhieân vì tuoåi coøn treû, khoâng nghieâm trì giôùi luaät phaïm nhieàu laàm loãi. Do vaäy, töông lai phaûi rôi vaøo ñòa nguïc.

M 55- MUOÁN CAÏO RAÂU CHO VUA Thuôû xöa coù moät vò vua coù moät ngöôøi haàu caän trung tín. Trong khi ra traän, vò aáy ñaõ xaû thaân cöùu maïng ñöùc vua. Nhaø vua raát vui muoán thöôûng anh ta lieàn hoûi: –Ngöôi muoán caàu xin ñieàu gì, traãm seõ ban cho. Ngöôøi haàu caän aáy lieàn taâu: –Haï thaàn chæ mong beä haï cho pheùp ñöôïc caïo raâu cho beä haï moãi khi ngaøi caïo raâu. Vua noùi: –Neáu ñoù laø taâm yù cuûa khanh, traãm seõ chuaån taáu cho khanh. Moïi ngöôøi bieát ñöôïc chuyeän aáy ñeàu cheâ cöôøi ngöôøi ngu aáy. Xin laøm ñaïi thaàn cai trò nöûa vöông quoác coøn coù theå ñöôïc hoaëc chí ít phaûi xin taøi saûn söï nghieäp. Ngöôøi ngu cuõng theá. Chö Phaät trong voâ löôïng kieáp tu taäp caùc haïnh khoù laøm, khoå haïnh môùi ñöôïc thaønh Phaät. Neáu ñaõ ñöôïc gaàn guõi Phaät phaùp phaûi bieát thaân ngöôøi khoù ñöôïc ví nhö ruøa muø gaëp ñöôïc boäng caây noåi. Caû hai vieäc khoù ñöôïc nay ñaõ ñöôïc roài nhöng taâm yù haï lieät chæ vaâng giöõ moät vaøi giôùi laïi cho laø ñaõ ñuû, khoâng coù yù caàu giaùo phaùp vi dieäu giaûi thoaùt, Nieát-baøn an laïc, khoâng coù chí caàu tieán, töï laøm caùc vieäc sai quaáy maø cho laø ñaõ ñuû.

M

56- BUOÄC TRAÛ CAÙI “KHOÂNG COÙ” Thuôû xöa coù hai ngöôøi cuøng ñi treân ñöôøng boãng gaëp moät ngöôøi coá söùc ñaåy moät chieác xe chôû vöøng soáng ñang naèm giöõa ñöôøng nuùi gaäp gheành, khoâng theå tieán leân ñöôïc. Khi ñoù, chuû xe baûo hai ngöôøi kia: –Xin hai anh giuùp toâi ñaåy chieác xe ra khoûi ñöôøng nuùi gaäp gheành naøy. Hai ngöôøi kia noùi: –Anh seõ traû aân chuùng toâi caùi gì ñaây? Ngöôøi chuû xe traû lôøi: –Khoâng coù vaät gì ñeå ñeàn aân cho hai anh caû. Hai ngöôøi kia lieàn giuùp ñaåy chieác xe ñeán choã baèng phaúng, roài baûo vôùi ngöôøi chuû xe: –Haõy trao cho chuùng toâi vaät ñoù. Ngöôøi chuû xe lieàn noùi: –Khoâng coù vaät gì caû. Hai ngöôøi kia cöù coá keøo naøi: –Thì anh cöù cho chuùng toâi caùi vaät “khoâng coù” aáy. Moät trong hai ngöôøi mæm cöôøi baûo: –Anh ta khoâng chòu cho. Phaûi chaêng vì khoâng coù ñuû neân coù veû ngöôïng ngaäp, aâu saàu nhö theá. Ngöôøi thöù hai baûo: –Anh ta noùi cho chuùng ta caùi “khoâng coù” töùc laø anh ta khoâng coù vaät gì ñeå cho chuùng ta caû. Ngöôøi thöù nhaát boãng hieåu ra lieàn noùi: –AØ! Hai chöõ “khoâng coù” hôïp laïi chæ laø teân goïi giaû maø thoâi. Keû phaøm phu tuïc töû vöôùng maéc vaøo khaùi nieäm “khoâng” neân sa laïc vaøo caûnh giôùi “voâ sôû höõu”. Ngöôøi thöù hai noùi: khoâng coù vaät gì töùc laø theå nhaäp yù: Voâ töôùng, Voâ taùc, Voâ nguyeän.

M

57- ÑAÏP MOÀM TRÖÔÛNG GIAÛ Thuoû xöa coù vò tröôûng giaû raát giaøu coù. Boïn ngöôøi haàu thaân caän muoán ñeïp loøng oâng neân heát söùc cung kính. Khi vò tröôûng giaû khaïc nhoå, boïn ngöôøi haàu tranh nhau laáy chaân giaãm leân. Coù moät gaõ ngoác ñeán treã, khoâng giaãm ñöôïc neân töï nhuõ: –Neáu oâng ta khaïc ñaøm döôùi ñaát, moïi ngöôøi seõ tranh nhau giaãm. Vaäy khi oâng muoán khaïc nhoå, ta phaûi giaãm tröôùc môùi ñöôïc. Ñuùng luùc ñoù vò tröôûng giaû kia muoán khaïc ñaøm. Chaøng ngoác noï lieàn ñöa chaân ñaïp thaúng vaøo mieäng vò tröôûng giaû khieán oâng ta moâi bò raùch, raêng bò gaõy. Vò tröôûng giaû quaùt leân: –Taïi sao ngöôi laïi ñaïp vaøo mieäng ta? Chaøng ngoác traû lôøi: –Neáu ñeå ngaøi khaïc ñaøm xuoáng ñaát thì boïn haàu caän tranh nhau ñaïp maát. Khi ñoù, con muoán giaãm nhöng thöôøng ñeán treã, khoâng kòp giaãm. Do theá, khi ngaøi saép nhoå ra con tranh thuû giaãm tröôùc chæ mong muoán laøm ñeïp yù ngaøi maø thoâi. Phaøm laøm vieäc gì caàn phaûi xem xeùt thôøi theá. Khi chöa ñeán thôøi duø coù truø möu ñaët keá, gaéng coâng heát söùc cuõng khoâng theå ñöôïc. Traùi laïi coøn chuoác khoå naõo vaøo thaân. Do vaäy, ngöôøi ñôøi qua caâu chuyeän naøy khi laøm vieäc gì caàn phaûi bieát xem xeùt khi naøo phaûi luùc, khi naøo chöa phaûi luùc.

M 58- HAI NGÖÔØI CON PHAÂN CHIA TAØI SAÛN Thuoû xöa, taïi nöôùc Ma-la coù moät ngöôøi thuoäc doøng Saùt-ñeá-lôïi maéc beänh ngaët ngheøo. OÂng ta bieát mình saép cheát neân cho goïi hai ngöôøi con laïi nghieâm huaán: –Sau khi cha cheát, hai con phaûi kheùo phaân chia taøi saûn trong nhaø. Sau khi cha cheát, hai ngöôøi con tuaân theo lôøi daïy cuûa cha chia taøi saûn thaønh hai phaàn. Nhöng ngöôøi anh laïi baûo ngöôøi em phaân chia khoâng coâng baèng. Luùc aáy coù moät oâng laõo ngôø ngheäch nghe chuyeän lieàn baûo: –Ñeå laõo daïy hai ngöôøi caùch phaân chia taøi saûn cho ñoàng ñeàu. Caùc vaät trong nhaø ñeàu phaûi caét laøm ñoâi. Caét laøm ñoâi laø theá naøo? Taát caû quaàn aùo ñeàu phaûi caét laøm hai maûnh, baøn gheá cuõng phaûi cöa ñoâi ra, cheùn baùt trong nhaø cuõng ñaäp ra laøm ñoâi. Tieàn cuõng caét thaønh hai phaàn. Hai anh em nghe theo lôøi, taát caû taøi saûn, vaät duïng trong nhaø caét laøm ñoâi chia nhau. Moïi ngöôøi nghe hai anh em phaân chia taøi saûn nhö theá ñeàu cöôøi cheâ. Nhöõng keû ngoaïi ñaïo tu taäp, say ñaém vieäc luaïân lyù, phaân bieät cuõng theá. Phaøm noùi veà luaïân lyù coù boán loaïi. Coù loaïi luaïân lyù khaúng ñònh, cuõng nhö noùi: “Taát caû con ngöôøi ñeàu phaûi cheát”, ñoù laø loaïi luaïân lyù khaúng ñònh. Khi noùi: “Con ngöôøi cheát coù cheát aét phaûi coù soáng”, laø loaïi luaïân lyù phaân bieät. Khi noùi: “Tham aùi taän tröø khoâng coøn taùi sinh, coøn tham aùi thì phaûi taùi sinh”, cuõng laø loaïi luaän lyù phaân bieät. Coù ngöôøi ñeán hoûi: “Phaûi chaêng con ngöôøi laø toái thaéng?”. Neáu khoâng traû lôøi ñöôïc, phaûi duøng loaïi luaän lyù phaûn vaán ñeà ñeå ñaùp: “Caâu oâng hoûi laø ñoái vôùi ba ñöôøng aùc hay ñoái vôùi caùc coõi trôøi. Vôùi caâu hoûi treân thì trong ba ñöôøng aùc, con ngöôøi thaéng vöôït hôn taát caû. Nhöng neáu caâu hoûi cuûa oâng ñoái vôùi haøng chö Thieân thì con ngöôøi khoâng phaûi laø toái thaéng.” Luaän lyù nhö theá goïi laø luaän lyù phaûn vaán.

Neáu coù ngöôøi hoûi veà möôøi boán naïn hay hoûi veà vaán ñeà theá giôùi vaø chuùng sinh coù giôùi haïn hay khoâng coù giôùi haïn, coù khôûi ñaàu keát thuùc hay

khoâng coù khôûi ñaàu vaø keát thuùc. Caùch luaän vaán naøy goïi laø luaän lyù ñaët vaán ñeà. Moät soá ngoaïi ñaïo si meâ, töï phuï laø baäc Trí, khinh cheâ boán loaïi luaän lyù treân, töï taïo ra moät loaïi luaän lyù phaân bieät rieâng cuõng nhö hai anh em ngu ngoác treân muoán phaân taøi saûn laïi ñem tieàn caét ñoâi laøm hai vaäy.

M

59- XEM THÔÏ LAØM ÑOÀ GOÁM Coù hai ngöôøi cuøng ñi hoïp hoäi nghò. Ñi giöõa ñöôøng, thaáy moät ngöôøi thôï laøm ñoà goám chaân ñaïp baùnh xe quay, tay naén caùc bình söù, caû hai chaøng cuøng döøng chaân ñöùng laïi xem. Sau moät luùc, moät ngöôøi rôøi ñoù ñi ñeán hoäi nghò neân ñöôïc thöôûng thöùc moät böõa tieäc raát ngon laïi coøn ñöôïc taëng caùc vaät phaåm quyù giaù. Ngöôøi kia vaãn ôû laïi xem ngöôøi thôï laøm ñoà goám. Anh ta nghó: “Ta cöù ñôïi ñeå xem ngöôøi thôï laøm xong moät caùi bình ñaõ.” Nhöng daàn daø caû ngaøy maø anh ta vaãn khoâng xem ñöôïc ngöôøi thôï laøm xong moät caùi bình naøo. Khoâng nhöõng theá maø anh ta coøn maát luoân böõa tieäc vaø taëng phaåm ôû hoäi nghò. Ngöôøi ngu cuõng nhö theá. Bò vieäc ñôøi raøng buoäc, khoâng thöùc tænh tröôùc côn voâ thöôøng ñöa ñaåy. Ngaøy nay toan tính vieäc Mai kia taïo nghieäp duyeân Chö Phaät, Ñaáng Long Töôïng Loâi aâm reàn theá gian Möa phaùp tuoân voâ ngaïi Duyeân nghieäp traàn, xao laõng Chaúng töôøng sinh töû ñeán Maát laàn gioáng Phaät taâm Chaúng ñöôïc phaùp traân baûo Thöôøng truù trong aùc ñaïo Phoùng daät boû chaùnh phaùp Nhö ngöôøi xem laøm goám Roát cuïc cuõng thaønh khoâng Vì theá maát phaùp lôïi Maõi maõi khoâng giaûi thoaùt.

M

60- THAÁY BOÙNG VAØNG TRONG NÖÔÙC Thuôû xöa coù moät chaøng ngoác ñi daïo ñeán moät con soâng lôùn. Anh chôït thaáy laáp loaùng aùnh gì trong nöôùc töïa nhö vaøng. Anh ta heùt leân: “Coù vaøng!” roài nhaûy tuøm xuoáng nöôùc, khuaáy buøn leân ñeå tìm. Kieám moät hoài meät nhoaøi nhöng chaúng ñöôïc gì, anh ta leo leân bôø ngoài nghæ meät. Ñôïi ñeán luùc buøn laéng, nöôùc trong chaøng ta laïi thaáy saéc vaøng hieän leân neân laïi laën xuoáng khuaáy buøn ñeå tìm nhöng cuõng khoâng tìm ñöôïc gì. Luùc ñoù, ngöôøi cha ñi tìm con. Ñeán bôø soâng, gaëp anh ta oâng lieàn hoûi: –Con laøm gì maø sao coù veû meät nhoïc theá? Anh ta thöa cha: –Trong nöôùc coù vaøng neân naõy giôø con laën xuoáng khuaáy buøn ñeå tìm. Tìm kieám ñaõ meät nhoaøi nhöng vaãn khoâng ñöôïc gì. Ngöôøi cha nhìn boùng vaøng trong nöôùc, ñoaùn bieát coù vaøng ôû treân caây neân boùng cuûa noù môùi hieän xuoáng doøng nöôùc. OÂng lieàn baûo: –Chaéc haún coù con chim naøo ngaäm vaøng roài ñeå laïi treân taøng caây kia. Ngöôøi con theo lôøi cha leo leân caây tìm quaû nhieân nhaët ñöôïc vaøng. Keû phaøm phu aùm muoäi Voâ trí cuõng nhö treân Thaân aám laø voâ ngaõ Laàm töôûng laø ngaõ thaân Nhö ngöôøi troâng vaøng aùnh Lao khoå vì vaøng caân Phí söùc chaúng thaønh coâng.

M

61- ÑEÄ TÖÛ PHAÏM THIEÂN TAÏO HÌNH NGÖÔØI Giaùo ñoà cuûa ñaïo Baø-la-moân thöôøng tuyeân truyeàn raèng: Ñaïi Phaïm thieân vöông laø cha cuûa toaøn theá gian, coù naêng löïc saùng taïo ra muoân loaøi, vaïn vaät. Ñaáng Phaïm thieân coù moät ngöôøi ñeä töû luoân noùi vôùi moïi ngöôøi: "Toâi cuõng coù naêng löïc taïo ra muoân loaøi, vaïn vaät." Thaät laø keû ngu si maø töï ñeà cao laø coù trí. Moät hoâm, y ñeán thöa vôùi Phaïm thieân: –Con muoán saùng taïo ra muoân vaät. Phaïm thieân vöông lieàn ngaên caûn: –Chôù coù yù töôûng aáy! Ngöôi khoâng coù naêng löïc ñeå laøm vieäc ñoù ñaâu. Khoâng maøng ñeán lôøi daïy cuûa Phaïm thieân, y vaãn giöõ nguyeân yù muoán saùng taïo ra muoân vaät. Ñeán khi Phaïm thieân vöøa troâng qua vaät maø teân ñeä töû taïo ra lieàn noùi: –Ngöôi taïo ra sinh vaät gì maø ñaàu thì to, coå quaù nhoû, baøn tay quaù lôùn maø caùnh tay laïi cöïc beù, baøn chaân nhoû tí maø goùt chaân laïi cöïc kyø ñoà soä. Vaät ngöôi taïo ra thaät gioáng nhö quyû Tyø-xaù-xaø vaäy. Vieäc Phaïm thieân taïo ra muoân vaät trong truyeän treân caàn phaûi hieåu laø moãi sinh vaät trong theá gian ñeàu do nghieäp baùo taïo ra chaúng phaûi do Phaïm thieân saùng taïo. Chö Phaät thuyeát phaùp khoâng bao giôø vöôùng maéc vaøo nhò bieân, khoâng chuû tröông "ñoaïn dieät" cuõng chaúng chuû tröông "thöôøng truù". Ví nhö Ñöùc Theá Toân thuyeát Baùt chaùnh ñaïo, boïn ngoaïi ñaïo nghe xong hoaëc chaáp ñoaïn dieät, hoaëc chaáp thöôøng truï, roài löøa doái theá gian keâu goïi toâ Phaät töôïng cuùng döôøng. Nhöõng ñieàu nhö theá thaät khoâng phaûi laø chaùnh phaùp. M 62- NGÖÔØI BEÄNH AÊN THÒT GAØ CON Thuôû xöa coù moät ngöôøi laâm troïng beänh, löông y ñeán xem maïch xong noùi: –OÂng phaûi thöôøng aên moät con gaø con thì beänh coù theå seõ thuyeân giaûm. Ngöôøi beänh kia theo lôøi sai ngöôøi ra chôï mua moät con gaø con veà aên thòt, nhöng y chæ aên moät con roài khoâng aên nöõa. Sau ñoù, vò löông y ñeán xem maïch hoûi y: –Beänh tình cuûa oâng coù thuyeân giaûm chuùt naøo khoâng? Ngöôøi beänh kia traû lôøi: –Böõa tröôùc thaày daïy toâi phaûi thöôøng aên thòt gaø con vì vaäy nay toâi ñaõ aên heát moät con roài khoâng daùm aên nöõa. Vò löông y noùi: –Neáu oâng ñaõ aên heát moät con roài taïi sao khoâng aên nöõa. OÂng töôûng raèng chæ aên coù moät con gaø thì beänh coù theå laønh sao? Taát caû ngoaïi ñaïo ñeàu nhö theá. Nghe chö Phaät, Boà-taùt, caùc baäc Y vöông voâ thöôïng daïy: "Phaûi taäp laøm chuû, thaáu trieät taâm thöùc", chuùng ngoaïi ñaïo lieàn chaáp thuû thöôøng kieán, chuû tröông: "Trong ba thôøi quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai chæ coù thöùc laø thöôøng truù khoâng bieán ñoåi." Boïn hoï cuõng nhö ngöôøi beänh kia chæ aên coù moät con gaø neân khoâng theå trò laønh caên beänh phieàn naõo, meâ hoaëc. Chö Phaät, baäc Ñaïi trí daïy hoï phöông phaùp ñoaïn tröø beänh chaáp thöôøng: "Taát caû caùc phaùp sinh dieät trong töøng nieäm töôûng, taïi sao chæ coù thöùc laø maõi maõi toàn taïi, khoâng bieán ñoåi." Cuõng nhö vò löông y daïy ngöôøi beänh kia aên thòt gaø con ñeå laønh beänh, Ñöùc Phaät cuõng theá, daïy chuùng sinh hieåu roõ caùc phaùp voán bieán hoaïi

khoâng thöôøng truù nhöng caùc phaùp cuõng voán töông tuïc sinh khôûi chaúng phaûi ñoaïn dieät hoaøn toaøn ñeå tröø caên beänh "chaáp thöôøng", "chaáp ñoaïn" cuûa hoï.

M 63- DIEÃN VIEÂN MAËC ÑOÀ DIEÃN QUYÛ LA-SAÙT KHIEÁN MOÏI NGÖÔØI KINH HAÕI Thuôû xöa taïi nöôùc Caøn-ñaø-veä coù moät ñoaøn ca kòch gaëp luùc ñoùi keùm neân phaûi tha phöông caàu thöïc trình dieãn kieám soáng. Treân ñöôøng hoï ñi ngang qua nuùi Baø-la-taân. Nôi ñaây nghe ñoàn coù nhieàu aùc quyû La-saùt chuyeân aên thòt ngöôøi. Luùc ñoù, ñoaøn phaûi truù qua ñeâm trong nuùi. Gioù nuùi thoåi loác töøng côn laïnh leõo neân hoï phaûi ñoát löûa ñeå nguû. Trong ñoaøn coù moät ngöôøi sôï laïnh neân laáy boä ñoà dieãn kòch vai quyû La-saùt baän vaøo roài ñeán ngoài beân ñoáng löûa. Vaøo nöûa ñeâm, moät ngöôøi trong ñoaøn thöùc daäy chôït thaáy beân ñoáng löûa coù moät con quyû La-saùt. Anh ta khoâng chòu xem kyõ ñaõ co chaân boû chaïy, laøm kinh ñoäng ñeán taát caû baïn dieãn trong ñoaøn khieán moïi ngöôøi ñeàu boû chaïy töù taùn. Thaáy boïn ngöôøi kia boû chaïy, anh chaøng trong lôùp aùo dieãn La-saùt cuõng chaïy ñuoåi theo. Caùc ngöôøi baïn trong ñoaøn thaáy anh ta ñuoåi theo sau, la leân: “OÂi! Noù muoán aên thòt boïn ta kìa!”. Noãi kinh hoaøng taêng leân gaáp boäi, hoï caøng ra söùc chaïy nhö ñieân, vöôït nuùi, baêng soâng, chaúng keå laïch ngoøi, ñaù soûi. Thaân theå caû boïn ñeàu bò thöông tích, tinh thaàn taùn loaïn. Ñeán khi trôøi saùng, hoï môùi vôõ leõ khoâng phaûi quyû. Ngöôøi ñôøi cuõng theá. ÔÛ trong phieàn naõo, thieáu phaùp chaân thieän neân muoán ñi xa ñeå mong caàu phaùp thöïc toái thöôïng thöôøng, laïc, ngaõ, tònh nhöng laïi chaáp naêm aám laø ngaõ. Vì ngaõ kieán neân hoï bò troâi laên, rong ruoãi trong ñöôøng sinh töû, phieàn naõo theo ñuoåi, khoâng ñöôïc töï taïi rôi vaøo ñöôøng choâng gai soûi ñaù tam ñoà aùc thuù. Ñeán khi trôøi saùng ví nhö ñeâm ñen sinh töû bò aùnh saùng trí tueä queùt saïch môùi toû roõ naêm aám khoâng phaûi laø chaân ngaõ.

M 64- MOÏI NGÖÔØI ÑOÀN COÙ AÙC QUYÛ TRONG NGOÂI NHAØ COÅ Thuôû xöa coù moät ngoâi nhaø coå. Thieân haï ñoàn raèng coù moät con quyû hung tôïn ñang truù nguï trong ñoù. Moïi ngöôøi ñeàu sôï haõi, khoâng ai daùm vaøo trong nghæ qua ñeâm. Baáy giôø, coù moät anh chaøng voã ngöïc töï cho laø raát can ñaûm, tuyeân boá: –Toâi seõ nghæ qua ñeâm trong ngoâi nhaø ñoù. Ñeâm ñeán, anh vaøo nguû trong aáy. Khi ñoù, coù moät ngöôøi cuõng töï xöng laø can ñaûm, duõng khí hôn caû ngöôøi kia. Nghe baïn noùi coù moät con quyû döõ ôû trong ngoâi nhaø ñoù, anh chaøng naøy lieàn xung phong vaøo trong. Khi anh ta ñaåy cöûa böôùc vaøo, ngöôøi ñeán tröôùc töôûng laø quyû lieàn ra söùc xoâ maïnh, cheøn cöûa khoâng cho vaøo. Anh chaøng ñeán sau cuõng töôûng laø coù quyû trong nhaø neân duøng heát söùc ñaåy baät cöûa xoâng vaøo. Hai ngöôøi ñaùnh nhau döõ doäi. Ñeán khi trôøi saùng toû nhìn ra môùi bieát ñeàu khoâng phaûi laø quyû. Taát caû ngöôøi ñôøi cuõng theá. Moïi vaät treân ñôøi ñeàu do nhaân duyeân giaû hôïp, khoâng coù chuû theå. Khi phaân tích raõ rôøi thì coù gì laø ngaõ ñaâu. Theá maø chuùng sinh cöù maõi tính toaùn phaûi traùi, thieät hôn roài sinh ra ñaáu tranh kieän tuïng cuõng nhö hai ngöôøi kia khoâng khaùc.

M 65- NAÊM TRAÊM VIEÂN THUOÁC BOÅ

Thuôû xöa coù ngöôøi ñaøn baø taùnh tình traéc neát, hö hoûng. Loøng duïc boäc phaùt neân thò naûy ra yù töôûng ñoäc aùc gieát choàng. Luùc naøo chò ta cuõng suy

nghó möu keá ñeå gieát cho ñöôïc ngöôøi choàng. Moïi keá hoaïch möu toan ñeàu khoâng tieän lôïi. Ñuùng luùc ñoù, ngöôøi choàng ñöôïc leänh ra nöôùc ngoaøi. Chò ta lieàn laäp möu, bí maät laøm caùc vieân thuoác ñoäc ñeå gieát choàng. Naøng ta noùi gaït ngöôøi choàng: –Nay anh ñi xa, em raát lo anh ñöôøng xa meät nhoïc neân ñaõ laøm naêm traêm vieân thuoác boå naøy ñeå anh duøng laøm tö löông mang theo beân mình. Anh ra nöôùc ngoaøi, ñeán nöôùc ngöôøi khi naøo meät ñoùi thì coù theå duøng. Nhôù lôøi vôï, ñeán nöôùc ngoaøi anh ta vaãn chöa duøng vieân naøo. Maøn ñeâm daàn buoâng, anh ta döøng chaân nghæ ñeâm trong röøng nhöng sôï aùc thuù neân anh leo leân caây ñeå nguû, goùi thuoác boå ñeå queân döôùi goác caây. Ngay trong ñeâm ñoù, naêm traêm teân cöôùp vöøa ñaùnh cöôùp ñuùng naêm traêm con ngöïa vaø raát nhieàu baùu vaät cuûa quoác vöông nöôùc ñoù cuõng döøng chaân nghæ döôùi goác caây kia. Do phaûi ra söùc troán chaïy neân teân naøo cuõng ñoùi khaùt meät nhöø. Thaáy döôùi goác caây coù goùi thuoác boå luõ cöôùp lieàn chôïp laáy roài chia cho moãi teân moät vieân. Thuoác ñoäc raát maïnh neân naêm traêm teân cöôùp ñeàu cheát ngay töùc khaéc. Ngöôøi kia nguû treân caây ñeán saùng. Sau khi thöùc daäy thaáy luõ cöôùp ñaõ cheát caû döôùi goác caây. Anh ta beøn löôïm moät thanh ñao cheùm treân thi theå moãi teân cöôùp vaøi ñao roài môùi thaâu nhaët taát caû caùc yeân ngöïa vaø cuûa caûi chaâu baùu, luøa baày ngöïa ñöa veà kinh ñoâ nöôùc baïn. Luùc ñoù quoác vöông nöôùc kia cuøng ñoâng ñaûo quan quaân ñang treân ñöôøng truy tìm boïn cöôùp cuõng vöøa tôùi, gaëp anh ta giöõa ñöôøng. Quan quaân baét giaûi anh ta ñeán choã vua. Nhaø vua hoûi: –Ngöôi laø ai? Laáy ñöôïc ngöïa cuûa traãm ôû ñaâu? Anh ta thöa: –Thaàn laø daân cuûa quoác gia beân caïnh. Treân ñöôøng sang quyù quoác, thaàn gaëp phaûi boïn cöôøng ñaïo neân ñaõ ñaùnh nhau vôùi chuùng. Hieän giôø, boïn cöôùp naêm traêm teân ñeàu cheát caû döôùi goác caây ñaèng kia. Do vaäy, thaàn môùi laáy ñöôïc baày ngöïa vaø cuûa caûi vaät baùu naøy ñöa veà daâng traû cho vöông quoác. Neáu beä haï khoâng tin thì coù theå di goùt ñeán nôi aáy xem qua caùc veát töû thöông do thaàn cheùm boïn cöôùp. Vò vua lieàn sai vò quan thaân tín ñeán xem, trôû veà taâu laïi quaû ñuùng lôøi anh ta noùi. Nhaø vua raát vui möøng, ngôïi khen laø vieäc voâ cuøng hy höõu, leänh ñöa anh ta veà kinh ban thöôûng raát nhieàu vaøng baïc chaâu baùu, coøn phong anh ta cai quaûn moät tuï laïc. Moät vò caän thaàn trong trieàu sinh loøng ñoá kî, taâu leân vua: –Ngöôøi aáy laø ngöôøi phöông xa ñeán. Beä haï chôù neân quaù tin töôûng. Sao beä haï laïi troïng thöôûng vaø öu ñaõi y quaù haäu nhö theá, coøn phong töôùc cho y hôn caû caùc quan caän thaàn nöõa. Ngöôøi ngoaïi quoác kia nghe ñöôïc lôøi aáy lieàn lôùn tieáng thaùch thöùc: –Ai coù ñuû söùc maïnh, duõng khí coù theå böôùc ra cuøng toâi thi ñaáu. Xin môøi ñeán khoaûng ñaát troáng kia ñeå thöû taøi. Caùc quan caän thaàn ñeàu kinh haõi khoâng daùm leân tieáng. Luùc baáy giôø, trong nöôùc taïi moät khu röøng lôùn coù moät con sö töû raát hung tôïn hay rình beân ñöôøng voà ngöôøi aên thòt. Moïi ngöôøi khoâng ai daùm heùo laùnh ñeán con ñöôøng kia. Vò caän thaàn noï bieát vieäc ñoù lieàn taâu leân ñöùc vua: –Keû ngoaïi bang kia töï xöng laø coù duõng khí oai huøng, voâ ñòch thieân haï. Nay neáu y coù theå gieát con sö töû kia, tröø haïi cho nöôùc ta thì môùi thaät xöùng ñaùng baäc kyø taøi. Nhaø vua nghe lôøi taâu, ban cho

anh ta ñao vaø coân ñeå tìm gieát sö töû. Luùc ñoù, ngöôøi

ngoaïi quoác kia vaâng leänh vua, can ñaûm ñi ñeán choã maõnh sö. Con maõnh sö thaáy y laäp töùc roáng leân moät tieáng kinh hoàn, nhaûy boå ñeán tröôùc maët. Anh chaøng kinh haõi voäi vaõ treøo leân caây. Sö töû haù lôùn mieäng, caát ñaàu ngoù leân caây. Anh ta run baén leân, saåy tay rôùt thanh ñao xuoáng laïi rôi ngay vaøo hoïng sö töû. Con maõnh sö cheát ngay laäp töùc. Khi ñoù, anh ta nhaûy nhoùt vui möøng khoâng theå taû. Khi trôû veà cung taâu leân, ñöùc vua thöôûng cho anh ta coøn nhieàu gaáp boäi hôn luùc tröôùc. Taát caû nhaân daân trong nöôùc ñeàu kính phuïc, ngôïi khen anh ta voâ cuøng. Thuoác boå cuûa ngöôøi vôï laø söï boá thí khoâng thanh tònh. Quoác vöông phaùi anh ta ñi söù duï cho chö vò thieän tri thöùc. Ñeán nöôùc khaùc duï cho caùc coõi trôøi. Gieát naêm traêm teân cöôùp duï cho ngöôøi tu haønh ñoaïn taän naêm duïc vaø caùc phieàn naõo chöùng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn. Gaëp vua nöôùc laùng gieàng duï cho gaëp ñöôïc caùc baäc Hieàn thaùnh. Caùc vò cöïu thaàn sinh taâm ñoá kî cuûa nöôùc laùng gieàng duï cho ngoaïi ñaïo thaáy ngöôøi trí coù theå ñoaïn tröø phieàn naõo vaø naêm duïc lieàn phæ baùng, cho raèng khoâng coù vieäc aáy. Ngöôøi ngoaïi quoác thò oai, leân tieáng thaùch thöùc nhöng khoâng moät ai trong ñaùm cöïu thaàn kia daùm ñaáu vôùi anh ta ví nhö ngoaïi ñaïo khoâng daùm choáng cöï. Gieát sö töû duï cho ngöôøi tu taäp ñoaïn caùc ñieàu aùc, tröø phieàn naõo, ñieàu phuïc ñöôïc aùc nieäm lieàn chöùng quaû laäu taän. Ngöôøi kia moãi khi gaëp vieäc luoân run raåy duï cho ngöôøi tu taäp coù theå duïng nhöôïc thaéng cöôøng, laáy choã yeáu ñeå thaéng caùi maïnh. Chuyeän naøy coù yù nghóa laø ban ñaàu ngöôøi tu taäp tuy khoâng phaûi tònh taâm boá thí nhöng ñöôïc baäc thieän tri thöùc hoã trôï, hoä trì thì coù theå ñaït keát quaû thuø thaéng. Baát tònh boá thí maø coøn nhö theá, huoáng chi ñem loøng hoan hyû boá thí ñeå tích goùp ruoäng phöôùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.